

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

OBCE SLOVINKY 2018-2020

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

Obec Slovinky
Slovinky 58

Obsah

Príhovor starostky obce	2
Úvod	3
1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb	3
1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	3
1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	5
2. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb	9
2.1 Sociálne znevýhodnené skupiny	11
2.1.1 Seniori	11
2.1.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním	13
2.1.3 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia	14
2.1.4 Zdravotne postihnutí	15
2.1.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	16
3. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	18
3.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti	18
4. Analýza demografických údajov a sociálnej situácie	20
4.1 Obyvateľstvo	23
4.2 Školstvo	24
4.3 Služby	25
4.4 Nezamestnanosť	26
5. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb	27
5.1 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Slovinky	27
6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	29
6.1. Finančné podmienky	29
7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	30
7.1 Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu	30
8. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb	30
9. Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce	31
Záver	31
Prílohy	32

Príhovor starostky obce

Vážení spoluobčania,

do vecnej pôsobnosti obce podľa §80 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov patrí vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a vytváranie podmienok na podporu komunitného rozvoja.

Preto sa práve teraz do vašich rúk dostáva „Komunitný plán sociálnych služieb Obce Slovinky“, ako jeden zo základných a veľmi dôležitých dokumentov obce. Komunitný plán je pre nás aktívnym nástrojom pre rozvoj sociálnej politiky v obci a bol vytvorený na základe sociálnych potrieb našich obyvateľov. Hlavným cieľom je spoločné plánovanie a zabezpečovanie stanovených úloh a cieľov v ďalšom období k spokojnosti celej našej komunity. Vďaka tomuto dokumentu sa nám podarí adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Verím, že bude podkladom k práci odborníkov v sociálnej oblasti ale aj zdrojom užitočných informácií pre všetkých obyvateľov našej obce.

Preto mi dovoľte aby som touto cestou poďakovala všetkým, ktorý sa podieľali na jeho tvorbe a vyjadrila presvedčenie, že spoločnými silami dokážeme zvládnuť povinnosti ktoré mám zákon č. 448/2008 o sociálnych službách ukladá.

Gabriela Kopnická
starostka obce

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

1. Aké sociálne služby treba vytvoriť?
2. Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
3. Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

4. zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
5. komunitných a terénnych služieb,
6. sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
7. odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020.

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020,

Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách na roky 2014 – 2019,

Národná stratégia na ochranu detí pre násilím Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020,

Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020,

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb KSK,

Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015,

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020, ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť

sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť). Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Miestna legislatíva:

- Všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky,
- Zásady poskytovania finančnej pomoci.

Na základe § 80 zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov obec:

1. vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
2. utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
3. je správnym orgánom v konaniach o
 - a) odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - b) zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - c) odkázanosti na sociálnu službu v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - d) povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
4. vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
5. poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 - a) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - b) nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - c) opatrovateľskej služby,
 - d) prepravnej služby,
 - e) odľahčovacej služby,
 - f) pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
 - g) terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
6. poskytuje základné sociálne poradenstvo,
7. môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
8. uzatvára zmluvu:
 - a) o poskytovaní sociálnej služby,

- b) o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- 9. zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- 10. môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- 11. môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- 12. poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- 13. môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- 14. môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- 15. kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- 16. ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- 17. vedie evidenciu:
 - a) posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 - b) rozhodnutí podľa písmena c),
 - c) prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- 18. vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- 19. poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- 20. uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- 21. môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- 22. vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V ustanoveniach § 82 a § 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

- 1. Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- 2. Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- 3. Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti....

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83 Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci:
 - a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
 - b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.
2. Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb v územnom obvode.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä:

1. analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce,
2. analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce,
3. analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce,
4. určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce,
5. časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb,
6. spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb,
7. podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

1. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce,
2. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.

Obec schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou v obci alebo v časti a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele. Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú

rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov. Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb. Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Účastníci komunitného plánovania sociálnych služieb.

Na trhu sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri – zadávateľ, poskytovateľ a užívateľ. Tieto tri skupiny tvoria triádu, ktorá sa sústavne a priebežne schádza a rokuje o dohode, ako čo najlepšie naplniť predstavy a požiadavky každého z nich.

Zadávateľ sociálnej služby – je zodpovedný za zabezpečenie sociálnych služieb v danom území, ide o zástupcu obce. Cieľom zadávateľa je, aby svojim občanom zabezpečil potrebné služby v čo najvyššej kvalite a súčasne finančne i miestne dostupné.

Poskytovateľ sociálnej služby – subjekty, ktoré poskytujú a ponúkajú sociálne služby, bez ohľadu na zriaďovateľa.

1. verejný zriaďovateľ – obec, vyšší územný celok

2. neverejný zriaďovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia,...

Cieľom poskytovateľov je udržať a rozvíjať svoje zariadenia a poskytovať kvalitné sociálne služby v súlade so svojím poslaním a rozvojovým plánom.

Užívateľ sociálnej služby – osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, v ktorej sa ocitli.

Vymedzenie pojmov

Sociálna služba – predstavuje rôzne činnosti, ktoré sú určené na pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, nevedia si sami zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov.

Sociálna služba je súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie
- prevenciu sociálneho vylúčenia

Núdzä

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, alebo ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím ÚPSVaR. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatom dávky a príspevkov nedosiahol účel. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia ÚPSVaR aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky často krát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu. Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov. Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoc v hmotnej núdzi a zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 125/2016 Z.z. účinnosťou od 1. 7. 2016. Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie,
- základné vybavenie domácnosti,
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa,
- na mimoriadne liečebné náklady.

Túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. V súčasnosti dávku vypláca samospráva. Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách.

2. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb boli dostupné údaje v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi sociálnych služieb, od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa

nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie a aj v budúcnosti bude klásť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2015 – 2020. Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce.

Sociálne služby podľa druhu sú:

- Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach.
- Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.
- Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.
- Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.
- Podporné služby.
- Sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

V blízkosti obce sa nachádza pobytové sociálne zariadenie, najbližšie v Gelnici a Spišskej Novej Vsi, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby v zariadení. Opatrovateľská služba je prevádzke. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. V obci nefunguje registrovaná miestna organizácia zdravotne postihnutých. Na koordináciu sociálnej služby obec nemá vytvorenú funkciu sociálneho pracovníka – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Túto činnosť obec zabezpečuje dodávateľsky. V poslednej dobe badať ťažkosti s umiestnením odkázaných na pomoc v zariadeniach. V blízkej budúcnosti bude nevyhnutné vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorom, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami. Preto obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu. Kvôli nárastu poproduktívneho obyvateľstva treba uvažovať o doplnení vhodnej formy poskytovania sociálnej služby v obci. Vhodnou alternatívou do budúcnosti môže byť permanentné poskytovanie opatrovateľskej služby a zabezpečenie stravovania, zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny. Obec plánuje zriadiť a vytvoriť službu v dennom stacionári vo vlastnej réžii čo najkratšej dobe. S výstavbou objektu komunitného centra obec počítá v roku 2019 a po registrácii služby na VUC chce spustiť prevádzku. Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu subjektov poskytujúce sociálne služby vytvorenie sociálneho zariadenia v regióne.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- výkon opatrovníctva nad občanmi súdom obmedzených spôsobilosti na právne úkony (spolupráca s okresným súdom),
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,
- stretnutia dôchodcov,
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným,
- zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania,

Obec podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

2.1 Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb.

Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť. Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoci pri sebaobslužbe a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a) seniori
- b) nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
- c) deti a mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
- d) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- e) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

2.1.1 Seniori

Identifikácia problémov

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc,
- osamelí seniori so zdravotnými problémami,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci,
- chýbajú skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb,
- chýba miestna legislatíva,
- chýba ambulantná opatrovateľská služba a služba v dennom stacionári.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku,
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci,

- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity. Občania nad 60 rokov tvoria z celkového počtu obyvateľov, pomerne veľkú skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet a podiel ľudí predproduktívneho veku klesá oproti poproduktívnym a poproduktívne obyvateľstvo stále prevyšuje počet i podiel predproduktívnych. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať 2 – 4 obyvateľov a umiestnenie v sociálnom zariadení 3 osoby.

Súčasný stav:

V oblasti starostlivosti o seniorov na území obce Slovinky pôsobia organizácie poskytujúce seniorom sociálne služby. Obec poskytuje opatrovateľskú službu, chýba vyhl'adávací činnosť občanov odkázaných na pomoc, obec nemá terénnu sociálnu prácu, v malej miere organizuje spoločenský život a voľný čas seniorov. Obec organizuje pri významných životných jubileách posedenie pri hudbe a návštevy občanov nad 80 rokov v čase vianočných sviatkov.

Opatrovateľská služba

Aj ďalšie sociálne služby, ako sú opatrovateľská služba alebo umiestnenie do zariadenia pre seniorov, zabezpečuje obec prostredníctvom inej osoby - verejného alebo neverejného poskytovateľa takýchto služieb. Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov, Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti nie je v prevádzke. Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby na území obce Slovinky je vypracovaná a schválená obecným zastupiteľstvom. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja.

Jedáleň pre dôchodcov

Obec Slovinky neprevádzkuje jedáleň pre dôchodcov. Stravovanie v prípade potreby obec vie zabezpečiť od registrovaného dodávateľa. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci by mali byť upravené v Zásadách alebo VZN. Túto sociálnu službu - v rámci zákona o sociálnych službách zabezpečuje obec prostredníctvom tretej osoby a na stravovanie neprispieva svojim občanom, ktorí odoberajú stravu z reštauračného zariadenia PERMONIK a ŠJ pri MŠ. Stravu odoberá v priemere 10 stravníkov. Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení.

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné :

- VZN o poskytovaní sociálnych služieb v obci.
- V prípade potreby zabezpečiť opatrovateľskú službu.
- V prípade potreby zabezpečiť pobytovú službu.
- V prípade potreby zabezpečiť stravovanie

- Prijat' VZN alebo zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- Obnovenie ambulantnej sociálnej služby v dennom stacionári po ukončení prevádzky s neverejným poskytovateľom.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby seniorov (1x ročne prieskum).

2.1.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie,
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním,
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce,
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi, ÚPSVaR.

Miera nezamestnanosti v obci má klesajúcu tendenciu. Na nezamestnanosť v obci pôsobí mnoho negatívnych faktorov - neschopnosť regiónu vytvoriť nové pracovné miesta, nedostatok voľných pracovných miest, prepúšťanie z organizácií a podnikov.

V spolupráci s ÚPSVaR Krompachy, obec v prípade potreby organizuje verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. Vo väčšine prípadov by sa jednalo o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Zároveň obec podľa zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení má možnosť uzatvárať Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s ÚPSVaR. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Obec má záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby – Malé obecné služby sa týka aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, zberu separovaného odpadu v obci, prostredníctvom nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktivačných prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Momentálne táto činnosť na základe § 10 a 12 je v prevádzke s obyvateľmi. Na dobrovoľných službách sa taktiež zúčastňujú obyvatelia obce. Financie v prípade potreby sú zabezpečené z ÚPSVaR

Krompachy. Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z.z..

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné :

- Pomoc pri rekvalifikácii dlhodobo nezamestnaných.

2.1.3 Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc,
- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy,
- nevhodné trávenie voľného času,
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima,
- chýba miestna legislatíva.

Mládež v obci je organizovaná, infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza v ZŠ a MŠ v spolupráci s obecným úradom, ihriská a príroda okolo obce. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na priemernej úrovni. Hlavnou úlohou kultúrneho centra v obci Slovinky je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva. Výborná je vzájomná spolupráca obecného úradu Slovinky so školami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, rôzne slávnosti. Sú pre nich organizované akcie Noc kníh na úrade, Deň detí, Víťame prázdniny, súťaže fotografií, vianočných vtáčích ozdôb, Šarkaniáda, Mikuláš a pod.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín. Zásady poskytovania finančnej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni v prípade potreby je riešené s prostredníctvom ÚPSVaR. V súčasnosti sa neposkytuje dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením. Obec nemá vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa a neposkytuje príspevok dobrým študentom. Na konci školského roka najlepší žiaci sú odmenení vecnými darmi v škole.

Rodiny s deťmi - rodina má dnes viac podôb, tradičná je modul - matka, otec, dieťa/deti. Poznáme neúplne rodiny, ktoré poväčšine pozostávajú z jedného rodiča a dieťaťa/detí z dôvodu - rozvodu, úmrtia manželky/manžela alebo rodič je slobodná matka .

Súčasný stav v obci Slovinky môžeme špecifikovať, že v obci sa vyskytuje tradičný modul rodiny, podľa našich zistení vo veľkej miere sa vyznačuje obec klasickou formou domácnosti. Deti majú možnosť v obci navštevovať materskú a základnú školu. Pre športové vyžitie detí v obci slúži telocvičňa, futbalové ihrisko alebo športové ihrisko. Na dobrej úrovni je spolupráca obecného úradu so školou, obec vypláca príspevok na stravovanie, školské potreby a dochádzku pre žiakov zo sociálne slabších rodín. Z legislatívneho pohľadu obec nemá spracované zásady poskytovania finančnej podpory deťom zo sociálne slabších rodín. Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí.

Ohrozená rodina - rodina, ktorá sa ocitla pod vplyvom vonkajších a vnútorných faktorov, ktoré ju ohrozujú. Najčastejšie ide o:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručností,

- strata bývania, resp. rodina žije len v sociálnej ubytovni a nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie,
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok (najmä ako prostriedok na odbúranie stresu),
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie,
- upadanie prostredia, v ktorom rodina žije,
- chudoba, sociálne vylúčenie.

Pri ohrozenej rodine sa nemuselo nevyhnutne vyskytnúť problémové - neželané správanie, ktoré by priamo ohrozilo dieťa či iného člena rodiny. Dlhodobým neriešením krízovej situácie dochádza k rozkladu rodiny, v konečnom dôsledku až odlúčenie detí od rodičov na základe rozhodnutia súdu.

Podľa našich zistení obec momentálne nemá umiestnené deti z obce v náhradnej rodinnej starostlivosti alebo reedukačnom zariadení, ale 5 detí je umiestnených v detskom domove. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízovej situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí. Obec poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. V zmysle zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately, ktorý dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, je potrebné sa zaoberať predchádzaním patologických javov. Úlohou obce je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

Je potrebné vypracovať a schváliť:

- VZN, ktorým sa určuje pri poskytovaní finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
- Zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení dieťaťa.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na potrebu asistenta pre skvalitnenie vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.
- V prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením.
- V prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi.
- Pribežne monitorovať potreby rodín v riziku sociálneho vylúčenia (1x ročne prieskum).

2.1.4 Zdravotne postihnutí

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP,
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb,

- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci.

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Z kritériálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti. V spolupráci s ÚPSVaR je možnosť vytvorenia chránenej dielne pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore. V súčasnosti obec nemá verejné budovy a priestranstvá bezbariérové, teda prispôsobené pre zdravotne postihnutých občanov. Obec má chránenú dielňu pre osoby so zdravotným postihnutím ale nemá spracovaný prehľad o počte osôb evidovaných na ÚPSVaR so zdravotným postihnutím v produktívnom veku.

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- VZN alebo Zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci
- Preskúmať možnosť a potrebu založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých osôb.
- Obnovenie ambulantnej sociálnej služby v dennom stacionári po ukončení prevádzky s neverejným poskytovateľom.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby zdravotne postihnutých (1x ročne prieskum).

2.1.5 Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc,
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie,
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami,
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie,
- informácie pre občanov o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni,

- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole, vandalizmus, násilie, drogové závislosti, pasivita občanov riešiť veci verejné,
- chýba komunitné centrum, rómske združenie.

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaradujeme:

- občanov bez prístrešia,
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- dlhodobo nezamestnaní občania,
- občania spoločensky neprispôsobiví a závislí občania,
- marginalizovaná rómska komunita.

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategórii len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu. Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám rodinách. Treba zvážiť možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Zriadením Komunitného centra by vznikol priestor na poskytovanie sociálnej pomoci počas dňa fyzickým osobám alebo rodinám, ktoré sú ohrozená sociálnym vylúčením, majú obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života. Úlohou komunitného centra je účinne pomáhať sociálne sladším a neprispôsobivým občanom, osvojovať si správne návyky pre ďalšie uplatnenie v živote.

V Komunitnom centre vznikne priestor aj na:

- poskytovanie sociálneho poradenstva,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- preventívnu a osvetovú činnosť
- záujmovú činnosť

Je potrebné vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- Vytvorenie komunitného centra spojené sociálnymi službami krízovej intervencie.
- V prípade aktuálnosti vybaviť potravinovú pomoc pre sociálne odkázaných a dôchodcom s nízkymi príjmami.
- Priebežne monitorovať potreby obyvateľov sociálne odkázaných (1x ročne prieskum).

3. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Slovinky v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho len v prípade celkového nárastu počtu obyvateľstva. Je potrebné počítať s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - a) poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b) nepriaznivého zdravotného stavu,
 - c) dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d) terénnej sociálnej služby.
2. zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení,
3. vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb,
4. podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu,
5. podpora zabezpečenia poskytovania sociálnej služby pre potreby obce s verejným poskytovateľom,
6. v prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na potrebu asistenta učiteľa pri integrácii detí v školskej výchove,
7. v prípade potreby upozorniť vzdelávacie zariadenie na zabezpečenie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením,
8. sociálne služby pre soc. znevýhodnené obyvateľstvo – Komunitné centrum, sociálna služba krízovej intervencie.

3.1 SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom,
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti,
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu,
- niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity,
- pokoj vidieckeho prostredia,
- blízkosť turisticky atraktívneho mesta,
- existencia pedagogického dozoru,
- dobrá spolupráca obecného úradu so školami,
- existencia infraštruktúry na voľno časové aktivity,
- udržiavané staré zvyky a tradície obce,
- aktívne spoločenské organizácie,
- zabezpečené stravovanie odkázaných.

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb,
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb,
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia,
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb,
- migrácia mladej generácie,
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci,
- chýba miestna legislatíva,
- chýba zdravotná infraštruktúra,
- chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých,
- nezamestnanosť,
- chýbajú sociálne služby pre sociálne znevýhodnené obyvateľstvo.

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov,
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí,
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií,
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva,
- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce,
- preventívne programy pre občanov so závislosťami,
- preventívne programy pre občanov sociálne znevýhodnených skupín,
- v prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi,
- prípade potreby zabezpečiť dotáciu z ÚPSVaR pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni
- v prípade potreby zabezpečiť asistenta pre skvalitnenia vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním.

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality,
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví,
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií,
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb,
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných,
- príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity,
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby,
- neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít,
- zvyšovanie sa chudoby.

Vyhodnotenie pôsobiacich faktorov je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stánky. Počet a hlavne pôsobenia slabých stránok je prevahe nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak by tento stav v spoločnosti pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite obce,
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb,
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti.

4. Analýza demografických údajov a sociálnej situácie

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.

PHSR obce Slovinky deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitů a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Slovinky napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, stým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov,
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie,

riadenia aj financovania. Od 1. júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do EÚ a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitostí. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb a súčasne v snahe podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí v súčasnosti prebieha proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb na Slovensku. Vláda SR schválila dňa 30.11.2011 Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej len „Stratégia DI“). Slovenská republika sa týmto dokumentom hlási k celosvetovému trendu systematického odstraňovania dôsledkov dlhodobo uplatňovaného, ale už historicky prekonaného modelu inštitucionálnej izolácie a segregácie ľudí vyžadujúcich dlhodobú pomoc a starostlivosť v špecializovaných zariadeniach, menovite detí v náhradnej starostlivosti a ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov, a jeho nahradenie alternatívnym modelom služieb a opatrení, svojím charakterom čo najviac podobným podmienkam bežného života.

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov, odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme. Dňa 14.12.2012 bol schválený Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015. Vypracovanie Národného akčného plánu DI je jednou zo základných úloh Stratégie DI. Národný akčný plán DI predstavuje základný plánovací dokument Stratégie DI v oblasti prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb v Slovenskej republike.

Poloha obce:

Obec Slovinky leží v severnej časti Slovenského Rudohoria v úzkej doline potoka Slovinka. Celková výmera územia obce je 4 644 ha. Obec leží v nadmorskej výške od 400 m n. m. – do 1 014 m n. m., stred obce vo výške 442 m n. m., územie sa zaraduje do klimaticky mierne teplej oblasti, vlhkej klímy, s inverziou teplôt. Členitý hladko modelovaný povrch chotára tvoria prvohorné kryštallické bridlice. Je zalesnený smrekovo – jedľovými lesmi s prímiesou buka. V okolí sú ložiská medenej a železnej rudy. Chotár obce sa využíva na poľnohospodárske a taktiež na turistické a rekreačné účely. Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza v tichej prírodnej lokalite, s vybudovanou vyspelou infraštruktúrou, preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Obec Slovinky je súčasťou okresu Spišská Nová Ves, je členom regiónu „Spiš“ a územne patrí do Košického samosprávneho kraja.

Vznik obce:

Vznik osídlenia v údoliach pri Slovinskom, resp. Lacenberskom potoku mal priamu súvislosť s výnosným baníctvom medenej rudy na dolnom Spiši už od stredoveku. Formovanie sa osídlenia v údolí Slovinského potoka a jeho prítokov súvisí s týmito pohybmi a má zrejme staršiu fázu spojenú s územnou príslušnosťou k chotáru významného banského mesta Gelnica a mladšiu, keď sa Slovinky ako usadlosť Abakuk vynorili z neznáma ako súčasť Krompách, mestečka, patriaceho richnanským zemepánom.

Územie Sloviniek bolo už v dobe pred prvou písomnou zmienkou o obci severnou okrajovou lokalitou chotára Gelnice a bane v horách na juh od Slovinského potoka zakladali gelnickí valdburgeri. V privilegálnej listine Ladislava IV. z roku 1287, ktorou sa Gelnici udelili rozsiahle výsady ako právo meča a právo trhu, je v závere popísaná hranica územia chotára, ktorej časť je pravdepodobne možné stotožniť so Slovinským potokom. Za prvú písomnú zmienku o Slovinkách je považovaný údaj o sídlisku Abakuk, nachádzajúci sa v listine uhorského kráľa Ľudovíta I. Veľkého z roku 1368. Na príkaz kráľa Juraj Bebek v tejto listine zrevidoval chotár mesta Gelnica.

Ďalšie údaje o Slovinkách pochádzajú z roku 1400 a z roku 1405 a objavuje sa v nich už slovanská forma pomenovania *Slowynka*. V tomto období už patrili Slovinky spolu s Krompachami pod richnavské panstvo. V roku 1460 sa richnavského panstva zmocnil Imrich Zápoľský, pričom súčasťou jeho majetku sa stali aj dve usadlosti pomenované Zlowinka. Od roku 1550 sa potom v písomných dokladoch stretávame s pomenovaním Vyšné Slovinky („*Zlowynka Superior*“, alebo „*Felsewszlowinka*“) a od roku 1555 Nižné Slovinky („*Zlowinka utraque*“, „*Alsó Szlowenka*“). Obidve dediny boli považované za samostatné sídelné jednotky až do ich zjednotenia v 20. storočí v roku 1943. Od 50. rokov 15. storočia boli Krompachy a obidve Slovinky súčasťou domína Richnavského hradu, pričom ich vlastnili Zápoľskovci, v tom čase dediční držitelia Spišského hradu a k nemu príslušných majetkov. V polovici 16. storočia patrili na krátky čas aj Ondrejovi Báthorimu. Rod Zápoľských však o tento majetok prišiel v dôsledku prehratého boja o uhorský trón medzi Jánom Zápoľským a Ferdinandom Habsburským. Spišský hrad potom od konca 20. rokov 16. storočia nadobudli Thurzovci, ktorí ho vlastnili do roku 1636, kedy vymreli po meči. Od roku 1693 patrili Krompachy a Slovinky Csákyovcom, a to až do zrušenia poddanstva v roku 1848. Obidve obce mali vlastnú samosprávu a s tým súvisiacu administratívu. Svedčí o tom skutočnosť, že už v 16. storočí boli používané pečate Nižných Sloviniek, ktorých obtlačky sa našli na dokumentoch z 18. a 19. storočia. Obráz pečetného poľa pečatidla použitého na týchto mladších listinách svedčí o tom, že pochádza už z konca 16. storočia. Pečatidlo vo svojom

strede nesie obraz rytiera svätého Juraja na koni, ktorý s kópiou bojuje s drakom. Znamenie je vložené do renesančného štítu, kruhopis obsahuje text „*SIGILLVM . PAGIS . ABACVTIENSIVM*“. Vyšné Slovinky možno používali to isté pečatidlo. Vlastné typárium si totiž dali vyhotoviť až v roku 1795. Pečatidlo bolo kruhové a v pečatnom poli malo takisto spracovaný motív svätého Juraja bojujúceho s drakom pomocou kópie. Rytiera po stranách sprevádzali obilné klasy a iniciály S – G („*Sanctus Georgius*“, čiže svätý Juraj). Text kruhopisu bol: „*SIGILLVM . PAGI . FESÖ – SZLOVINKA . 1795*“.

Medzi najhoršie udalosti v histórii obidvoch obcí patrila požiar v roku 1929. 10. júla živel zničil 177 obytných domov a okolo 300 hospodárskych budov. Obyvateľov – pohorelcov na príkaz štátnych orgánov ubytovali v bytoch banskej kolónie v Slovinkách. Obnova dediny išla pomaly, obyvatelia si museli na obnovu príbytkov požičať peniaze v bankách. Problémy sa vyhrotili počas hospodárskej krízy po roku 1931, kedy mnohí Slovinčania stratili zamestnanie a nedokázali splácať úvery. Ešte aj v roku 1941 väčšina Slovinčanov nemala splatený dlh, ktorého suma dosiahla spolu 750 tisíc korún. Na pomoc postihnutým sa urobila zbierka, pričom zo zozbieranej sumy spolu okolo 1 milióna korún časť padla za obeť defraudantom. Ešte v roku 1938 boli starostami Vyšných Sloviniek Juraj Sakáč a Nižných Sloviniek Ján Dovai. V tom čase začal písať obecnú kroniku učiteľ Dušan Monica. Obec Slovinky vznikla v roku 1943 zlúčením Nižných a Vyšných Sloviniek.

Dejinný vývoj obidvoch obcí v 20. storočí poznamenali dve svetové vojny, dve hospodárske krízy, pre baníctvo mimoriadne priaznivá éra poskytovania cenových dotácií pre ťažbu železa a medi počas socializmu, prerušená štátnym útlom rudného baníctva po roku 1989.

Život obyvateľov Sloviniek formovalo periodické striedanie období rozkvetu s obdobiami hlbokých pádov a recesií. Vzťah medzi rozvojom, resp. úpadkom slovinského baníctva, či hutníctva v Krompachoch a životnou úrovňou občanov Sloviniek bol veľmi úzky, niekedy až osudový.

4.1 Obyvateľstvo

V obci Slovinky podľa posledných údajov k 31. 12. 2017 býva 1 790 obyvateľov. Štatistické údaje o vývoji počtu obyvateľov nám ukazujú, že nárast obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne a v poslednej dobe badať po náraste ustálenie počtu obyvateľstva. Podrobný vývoj obyvateľov obce ukazuje tabuľka č. 2. Obyvatelia obce: národnostne dominantná - slovenská národnosť (94,38%), ďalej, národnosť rusínska 2,68 %, česká 0,37 % a iná 0,80 %. Rómsku komunitu (1,77 %) je ťažké štatisticky vykázať, nakoľko sa hlási buď slovenskej alebo inej národnosti. Obyvatelia obce boli v minulosti prevažne poľnohospodári a remeselníci. Podľa vlastných zdrojov obce v roku 2017 v obci žilo 1 790 obyvateľov, z toho 907 žien (50,67%) a 883 mužov (49,33%).

Zdroj: Obec Slovinky

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Slovinky

Rok	Počet obyvateľov	Index starnutia
1991	1 800	
2001	1 867	117,45
2004	1 873	
2006	1 879	121,99
2007	1 891	
2008	1 901	
2009	1 911	
2010	1 911	129,69
2011	1 902	145,93
2012	1 831	

Zdroj: Obec Slovinky

Vplyv demografického vývoja na vekové zloženie obyvateľstva v sledovaných skupinách sa od celorepublikového priemeru výrazne neodlišuje. Vekové zloženie obyvateľstva SR sa za posledných 10 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnili. Keď porovnáme vekovú štruktúru obyvateľstva za posledné roky tak vidíme, že štruktúra obyvateľstva obce v dôsledku stagnácie počtu obyvateľov predproduktívnom veku oproti nárastu poproduktívnym v blízkej budúcnosti prinesie demografický problém prestarnutie obyvateľstva a problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva. Index starnutia nám ukazuje je, že za posledných 10 rokov z relatívneho vyrovnaného podielu obyvateľstva obec postupne začala starnúť a v súčasnosti bude ťažké zastaviť trend starnutia populácie v obci. Jediná pomoc by bola nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny.

4.2 Školstvo

V obci Slovinky sa nachádzajú výchovné zariadenia Základná škola a Materská škola. Školská výchova podľa dostupných údajov sa traduje už od druhej polovice 18. storočia.

Základná škola v Slovinkách

Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Oficiálny názov školy je Základná škola, Slovinky 71. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1, na II. stupni podľa druhého variantu učebných plánov a štátneho vzdelávacieho programu II. stupňa základnej školy ISCED2. Prevádzka školy je jednosmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v oddelení ŠKD, záujmová činnosť a organizované aktivity rôzneho charakteru. V rámci mimoškolských aktivít existuje školský klub detí, ktorý ponúka jej členom rôzne formy trávenia voľného času. Školy využíva od roku 2001 internet a informačné a komunikačné technológie. Škola sa úspešne uchádza o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach a olympiádach.

Počet žiakov v základnej škole je celkovo 133.

Materská škola v Slovinkách

Materská škola v Slovinky funguje už od roku 1946. Pre deti predškolského veku zabezpečuje celodennú starostlivosť v obci Slovinky. V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktoré pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Budova materskej školy je umiestnená v areáli s dostatkom zelene, ideálne pre celodenný pobyt detí. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 3 - do 6 rokov. Počet detí v materskej škole je 48.

V budove materskej školy škole je zriadená aj Školská jedáleň v ktorej majú zabezpečenú teplú stravu aj žiaci Základnej školy.

Zo sociálneho hľadiska existencia pedagogického dozoru v obci kladne vplyva na dospievajúcu mládež.

4.3 Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplyva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce

Tabuľka č. 1 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo	4
Maloobchod	11
Služby	84
Spoločnosti	9

Zdroj: Vsetkyfirmy.sk

Miera ekonomickej aktivity v obci je okolo 53 %, časť obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami. Vyše 47 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním.

Zdravotníctvo, kultúra, šport

Spoločenský život je veľmi aktívny, na ktorom sa zúčastnia vekové kategórie od detí po seniori. Zoznam spoločenských organizácií: Poľovnícke združenie Slovinky, Poľovnícky spolok Urbár,

Dobrovoľný hasičský zbor, OZ Vila Abakuk, Folklórna skupina Slovinka, Detská folklórna skupina Slovinčanka, Klub dôchodcov a telesne postihnutých Slovinky, Obecný športový klub Slovinky, Pozemkové spoločenstvá, Cirkevné zbory, Banícky cech Slovinky, OZ Slovinčatá.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – Telocvična, Futbalové ihrisko, Lyžiarsky vleč, futbal, turistika, kynológia, cykloturistika, volejbal, zumba, zimné športy, futbalové turnaje, kynologické výcviky. Možnosti pre poľovníctvo a rybolov.

Kultúrne zariadenia a aktivity – Kultúrny dom, knižnica, internet, Karneval na ľade, Fašiangy, MDD, Deň matiek, Víťame prázdniny, Deň baníkov, Folklórne slávnosti Titilombom, Stretnutie s dôchodcami a jubilantmi, Mikuláš, Vianočný koncert a pod. Obec na informovanie o dianí v obci vydáva obecné periodikum – Slovinský občasník. Revitalizácia obce je dokončená.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času.

4.4 Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou a v poľnohospodárstve a s ním súvisiacich službách. Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí. Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi. Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

<u>Rok:</u>	<u>Miera nezamestnaných:</u>
2001	14,51 %
2006	9,37 %
2011	9,21 %
2012	9,28 %

Zdroj : ÚPSVaR Spišská Nová Ves

Uvedené údaje odzrkadľujú nástup trendu, na jednej strane pozitívny, že región drží nezamestnanosť na nižšej úrovni ako je celoslovenský priemer, ale na druhej strane badať odliv obyvateľstva za prácou z nášho územia. Počet uchádzačov sa bude pravdepodobne ešte zvyšovať z dôvodu redukovania prevádzok nielen v obci, ale aj v širokom okolí. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mal podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

5. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb aby boli v súlade záujmom a potrebami cieľových skupín v komunite obce.

Obec Slovinky sa snaží naplňovať tieto priority nasledovne:

- zabezpečiť najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí,
- v prípade potreby zabezpečenia poskytovania sociálnej služby v zariadení spolupracovať s najbližšími zariadeniami akreditovanými KSK,
- rozšíriť možnosť poskytovania stravovania starších a odkázaných osôb pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami preskúmať možnosť,
- vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom,
- aktivitami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov na začlenenia do spoločenského života v obci,
- podpora poskytovania sociálnej služby v zariadení pre potreby obce,
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce,
- vyriešiť bezbariérovosť v obci,
- vypracovať a schváliť VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb,
- vytvorenie Komunitného centra.

5.1 Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Slovinky

Priorita č. 1	Opatrovateľská služba, Terénna služba
AKTIVITY	➤ Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovedná osoba
➤ Obec Slovinky	

Priorita č. 2	Sociálna služba v zariadení	
<i>AKTIVITY</i>	➤ <i>Zabezpečenie sociálnej služby v inom rozsahu ako vo vlastnom zariadení v registrovanom zariadení KSK</i>	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba	
➤ Obec Slovinky ➤ Košický samosprávny kraj		

Priorita č. 3	Stravovanie starších a odkázaných osôb	
<i>AKTIVITY</i>	➤ <i>Zabezpečenie možnosti stravovania</i>	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba	
➤ Obec Slovinky ➤ Školská jedáleň ➤ Registrovaný subjekt		

Priorita č. 4	Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb	
<i>AKTIVITY</i>	➤ <i>Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb</i> ➤ <i>Novelizácia</i> ➤ <i>Registrácia sociálnej služby na VÚC</i>	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovedná osoba	
➤ Obec Slovinky ➤ Košický samosprávny kraj		

Priorita č. 5	Vytvorenie Komunitného centra	
AKTIVITY	Predinvestičná fáza: ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) ➤ Vydanie stavebného povolenia ➤ Založenie Rómskeho združenia Investičná fáza: ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia Fáza po : ➤ Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života ➤ Zmena postoja osôb	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2018 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI		ZDROJE FINANCOVANIA
➤ Obec Slovinky ➤ Ministerstvá – PSVaR a Financíí SR ➤ Košický samosprávny kraj ➤ Rómske združenie v obci Slovinky		➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje pre kofinancovanie
Zodpovedná osoba		

6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Slovinky úzko participuje na PHSR obce Slovinky. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci. Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom rozpočte sú ohrozené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do rozpočtu na roky 2019 – 2020 (podľa komunitného plánu na roky 2013 – 2018, 2018 - 2020). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Slovinky zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

6.1. Finančné podmienky

Zabezpečiť a určiť určenie finančné zdroje z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na

existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity.

Obec Slovinky v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení. V prípade aktuálnosti časť „Finančné podmienky,, doplní dodatkom Komunitného plánu sociálnych služieb obce Slovinky.

7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Tento plán budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie, je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

7.1 Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu

Obecné zastupiteľstvo obce Slovinky minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

8. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam predloženom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb
- po uplynutí plánovaného obdobia .

9. Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce

V súčasnosti obec Slovinky poskytuje sociálnu službu registrovanú v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja a to opatrovateľskú službu. Poskytovaná sociálna služba obcou Slovinky je v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Slovinky, ako aj s Komunitným plánom sociálnych služieb obce Slovinky.

Obec v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

Obec Slovinky v prípade potreby vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a 40 na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce, ak je to v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Slovinky.

Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii?. Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti obyvateľom obce, že sa snažia plniť vytýčené ciele i v čase hospodárskej krízy, keď prostriedky na ďalší rozvoj obce zo štátneho rozpočtu boli značne obmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v obci nie sú také priepastné ako to poznáme v iných obciach. Už len preto si zaslúžia pozornosť a podporu štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších ľudí.

Prílohy

DOTAZNÍK PRE OBYVATEĽOV OBCE SLOVINKY VYHODNOTENIE

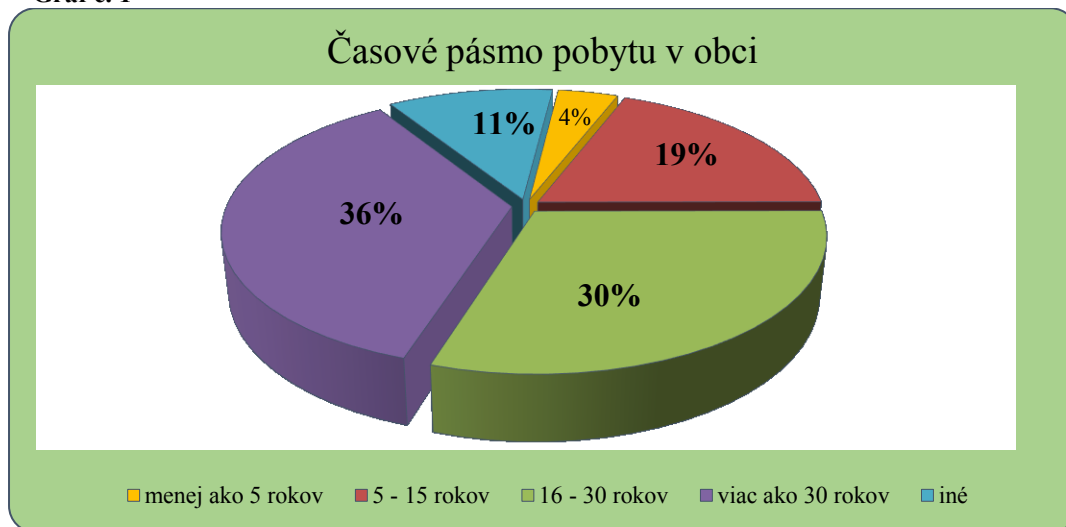
Súčasťou analytickej časti komunitného plánu sociálnych služieb sú aj výsledky z dotazníkového prieskumu v rámci obce Kluknava. Dotazník sme zvolili preto, lebo nám umožnil v relatívne krátkom čase získať potrebné množstvo informácií od občanov. Jeho výhodou bola možnosť širšej škály otázok, finančná nenáročnosť a jednoduchý spôsob odpovedania. V neposlednom rade nám umožnil rýchle spracovanie údajov.

Dotazník bol distribuovaný do domácností obce pracovníkmi Obec. úradu. Občania mohli vyplnené dotazníky odovzdať na Obecný úrad osobne, alebo prostredníctvom poslancov obecného zastupiteľstva. Rozdaných bolo 100 dotazníkov a vrátených bolo 78 dotazníkov, čo predstavuje 78 % návratnosť.

Otázka č. 1: Ako dlho žijete v obci Slovinky

Pre potreby dotazníkového prieskumu bola kategória občanov rozčlenená do piatich časových pásiem pobytu v obci. Najväčšie zastúpenie predstavovala kategória 16-30 rokov (36%). Ostatné kategórie občanov obce boli zastúpené približne v rovnakom percentuálnom zastúpení (viď. graf. č. 1)

Graf č. 1

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 2: Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej forme sociálnych služieb?

Nedostatočnou vedomosťou občanov o formách a poskytovaní sociálnych služieb respondenti dotazníka odpovedali v najväčšej percentuálnej miere (až 37%), že by sa obrátili na úrady, druhým zdrojom informácie by bol človek s podobným problémom (31%). Najmenej opýtaných nevedelo odpovedať, pretože sa s touto situáciou nestretlo (6%).

Graf č. 2

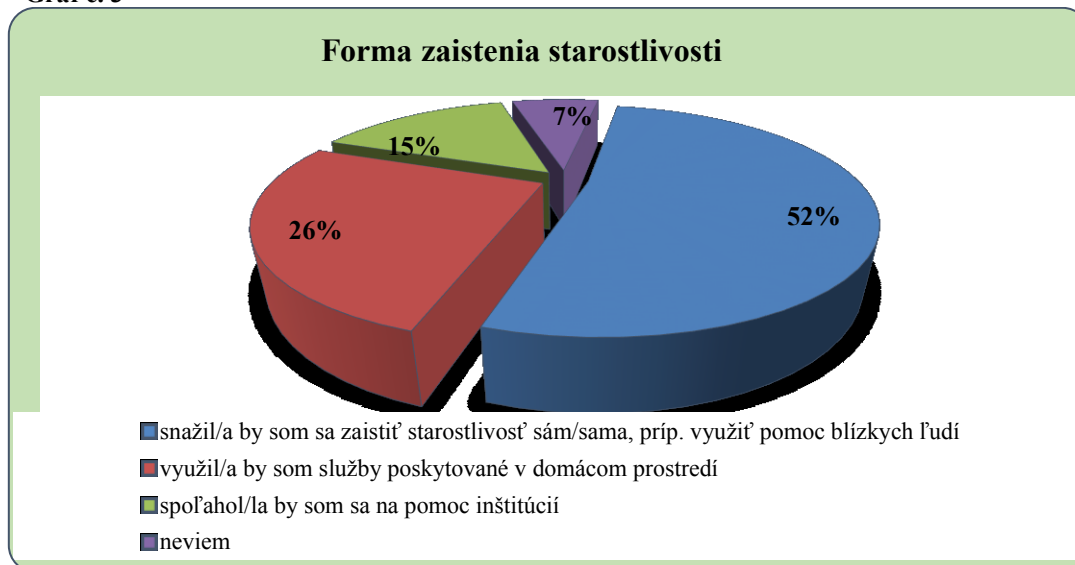

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č.3: Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena vašej rodiny ?

V rámci dotazníka dostali respondenti priestor na vyjadrenie ako by postupovali v prípade trvalého postihnutia člena rodiny. Respondenti najviac uvádzali snahu zabezpečiť starostlivosť v domácom prostredí, prípadne využiť pomoc blízkych.

Graf č. 3

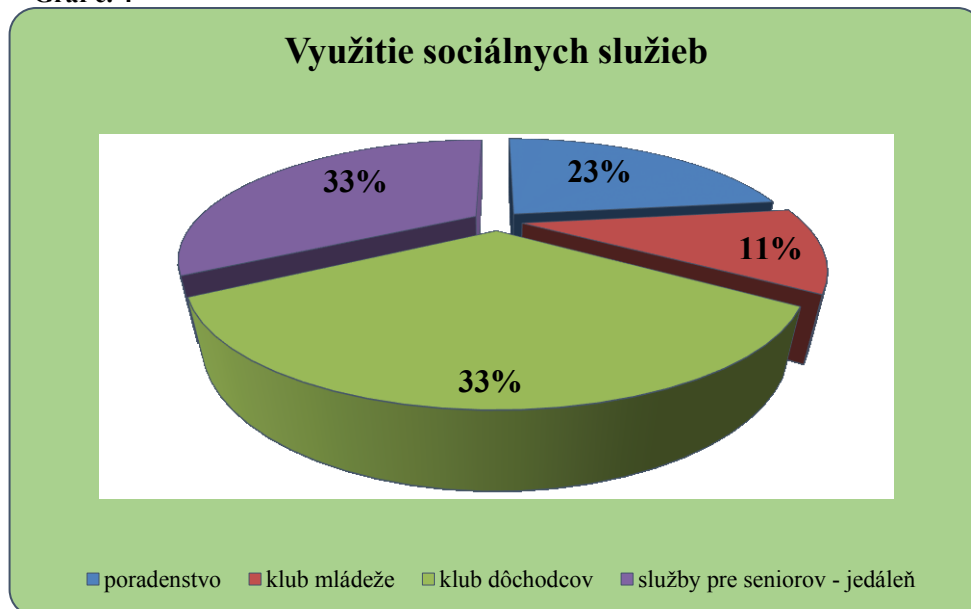
Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č.4: Prosíme, označte všetky soc. služby, ktoré by ste využili Vy alebo Vám blízka osoba ak by boli registrované a prevádzkované v našej obci ?

Pri analýze využívania soc. služieb na pomoc občanov v obci respondenti odpovedali najčastejšie, že by využívali vo väčšej takmer rovnakej miere 33% klub seniorov a 33% jedáleň, 23% opýtaných by využilo poradenstvo a 11% klub mládeže, čo znázorňuje graf č. 4.

Graf č. 4

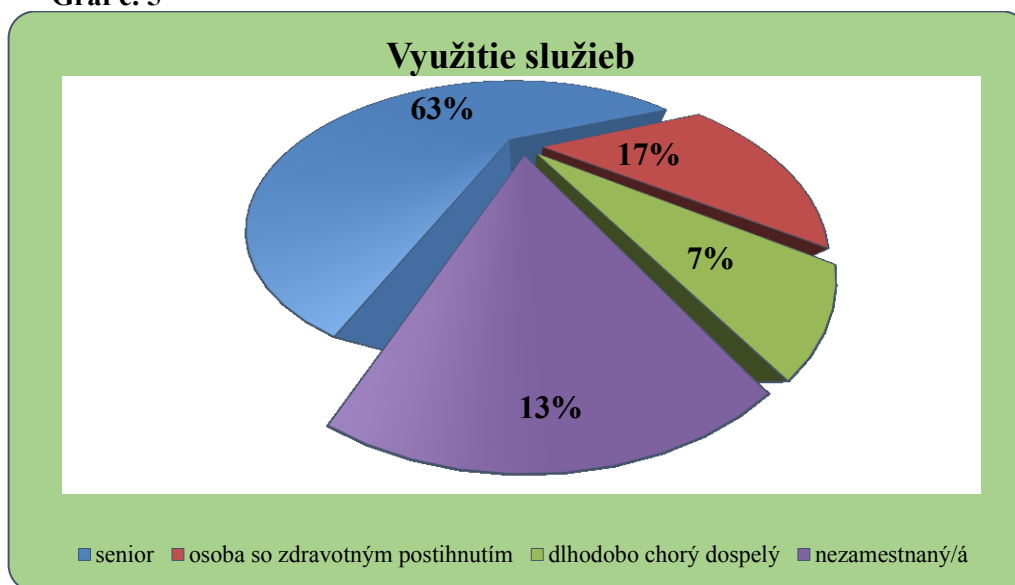

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka 5: Kto využíva danú službu ?

Prieskumom bolo zistené, že podielom 63% poskytovaných služieb využívajú seniori. Druhou najpočetnejšou skupinou sú osoby so zdravotným postihnutím počtom 17%, 13% nezamestnaný a 7% dlhodobo chorí dospelí.

Graf č. 5

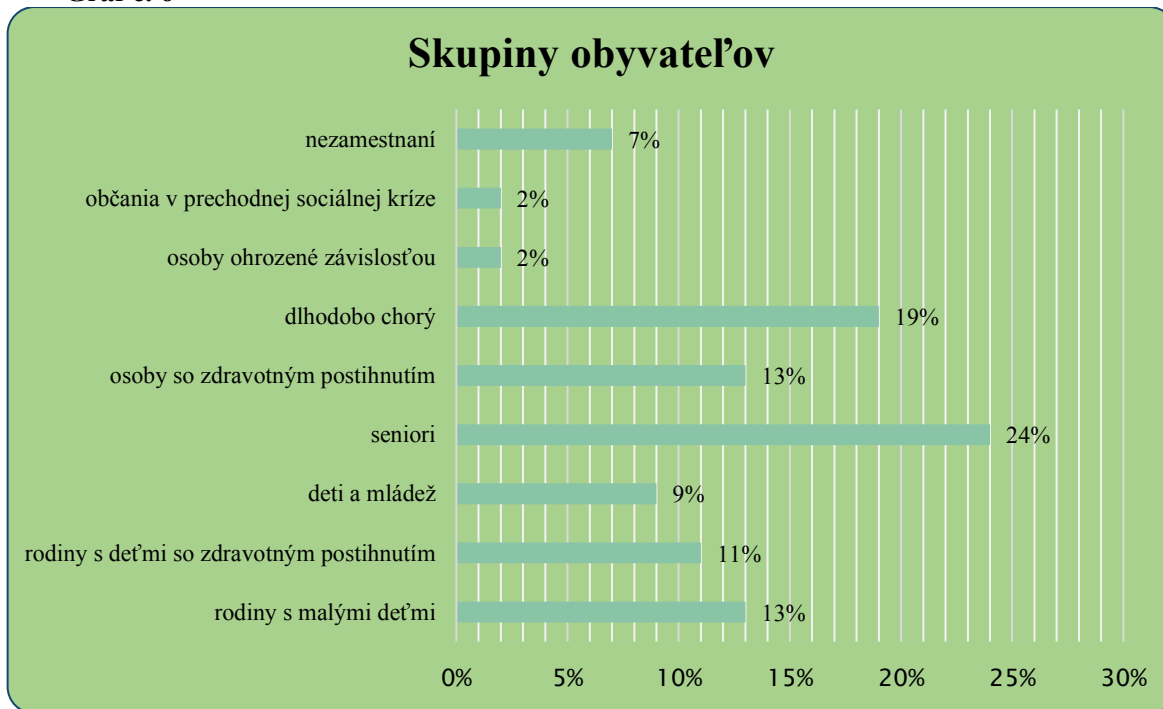
Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka 6: Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti?

Podľa analýzy zamerania pomoci sociálnych služieb sa respondenti vyjadrili, aby sa pomoc upriamila vo väčšej miere na rodiny, deti, seniorov a dlhodobo chorých a iné skupiny. Percentuálne vyjadrenie zobrazuje graf č. 6.

Graf č. 6

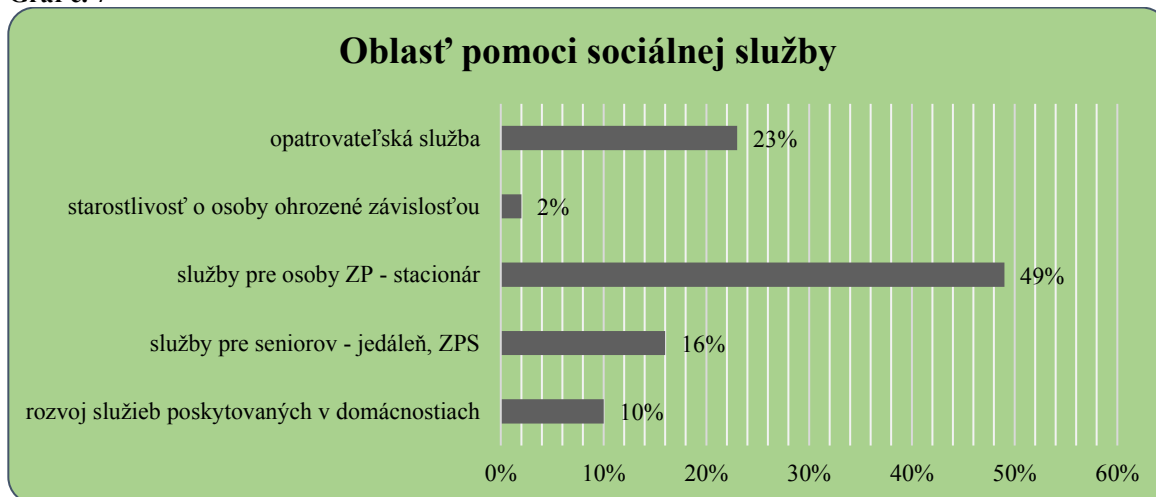

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č.7: Na ktoré oblasti sociálnej pomoci by sa mala obec v budúcnosti zamerať?

Na otázku „Na ktoré oblasti sociálnej pomoci by sa mala obec v budúcnosti zamerať“ najviac respondentov uviedlo sociálnu službu poskytovanú v dennom stacionári, (49%). Druhou najviac požadovanou službou je terénna opatrovateľská služba (23%) ako aj služby pre seniorov – jedáleň, zariadenie pre seniorov(16%). Ostatné služby znázornené v grafe v menšej percentuálnej miere.

Graf č. 7

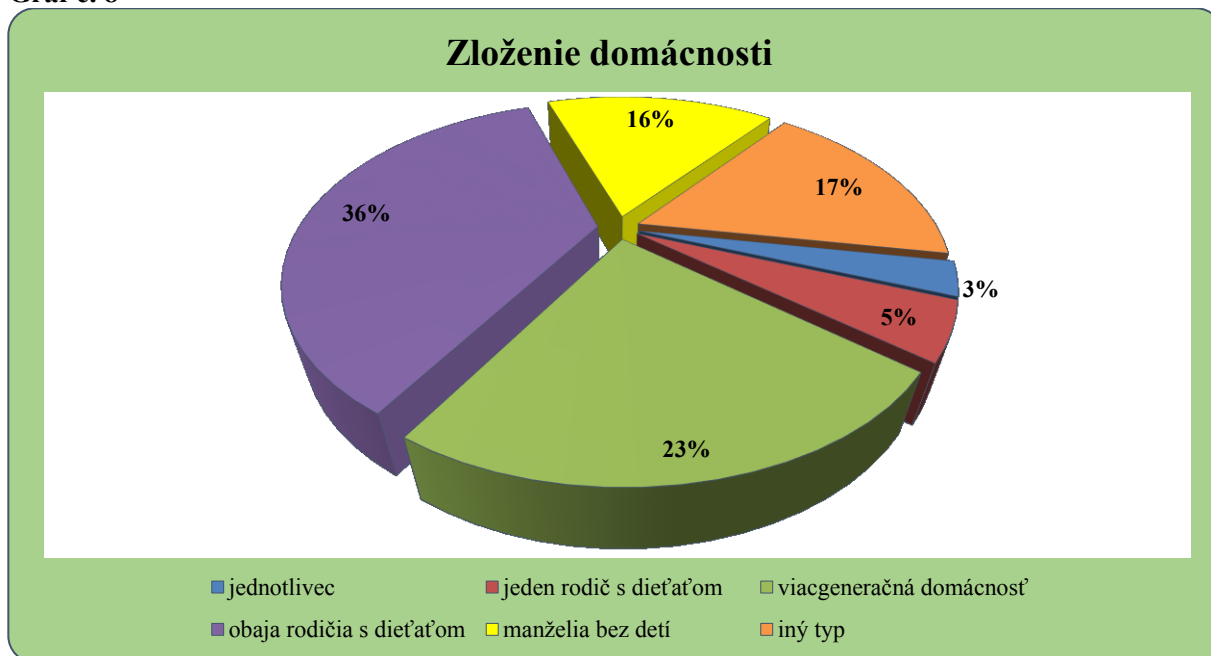
Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 8: Aké je zloženie Vašej domácnosti?

Z hľadiska zloženia domácnosti, najčastejšie prevládali obaja rodičia s dieťaťom/deťmi (36%). Nasledovala viacgeneračná domácnosť (23%), iný typ domácnosti (17%) a manželia bez detí (16%). Najmenšiu skupinu predstavovala skupina jednotlivcov (3%).

Graf č. 8

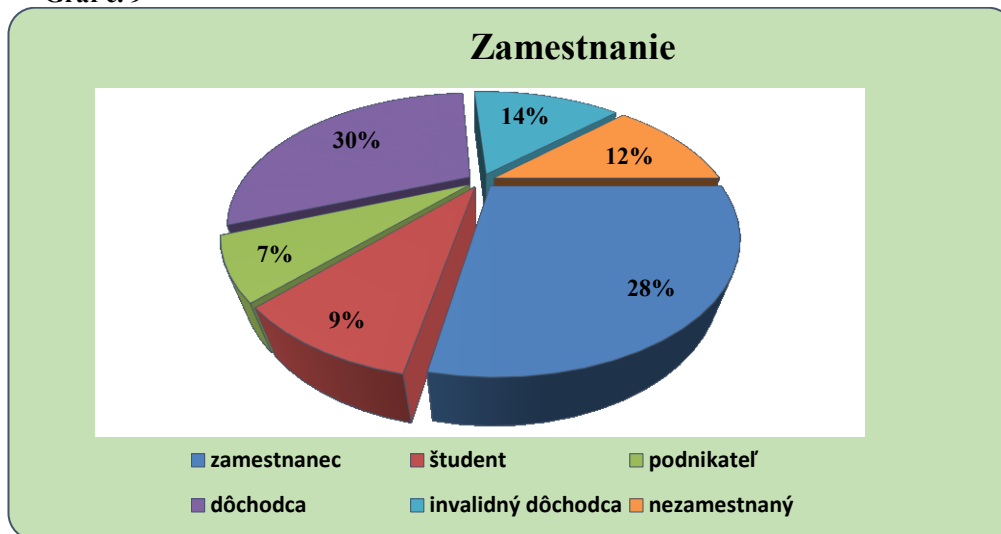

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 9: Aké je Vaše zamestnanie?

Najčastejšie dotazník vyplnili a vrátili dôchodcovia (30%) a zamestnanci (28%). Približne rovnaký počet vyplnených dotazníkov sa vrátil od invalidných dôchodcov (14%) a občanov, ktorí sú toho času nezamestnaní (12%). Taktiež približný počet dotazníkov sa vrátil od študentov (9%) a podnikateľov (7%).

Graf č. 9

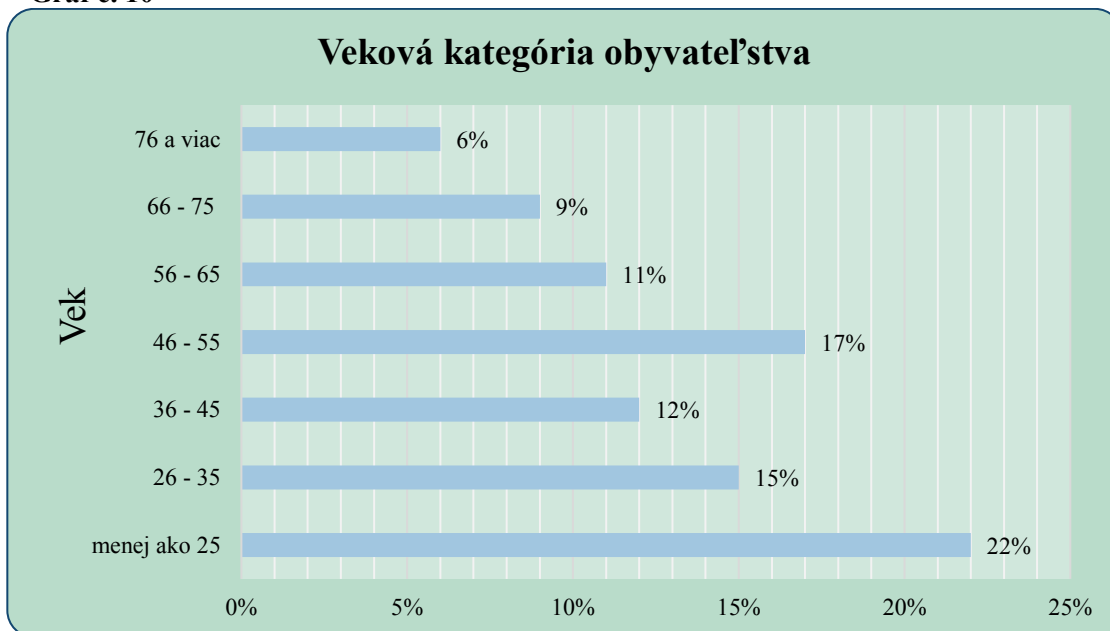
Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 10: Koľko máte rokov ?

Môžeme skonštatovať, že do dotazníkového prieskumu sa zapojili všetky vekové kategórie. Najmenšie % zastúpenie mali občania z vekovej kategórie 76 – viac rokov. Percentuálne zobrazenie vyjadruje graf č. 10.

Graf č. 10

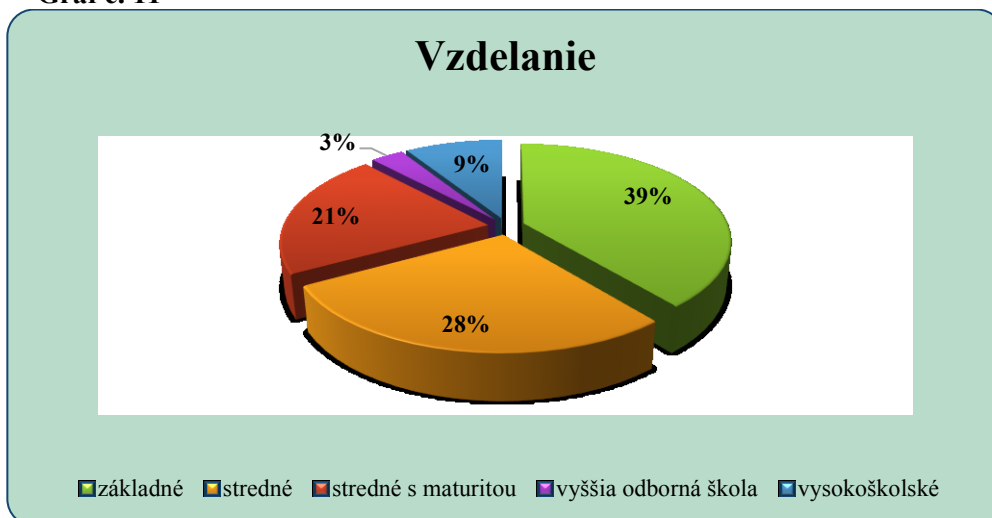

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 11: Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

Z hľadiska dosiahnutého vzdelania najviac respondentov uvádzalo dosiahnuté základné vzdelanie (39%), stredné (28%), stredoškolské vzdelanie s maturitou (28%), vyššie odborné (3%) a vysokoškolské vzdelanie uvádzalo 9% respondentov.

Graf č. 11

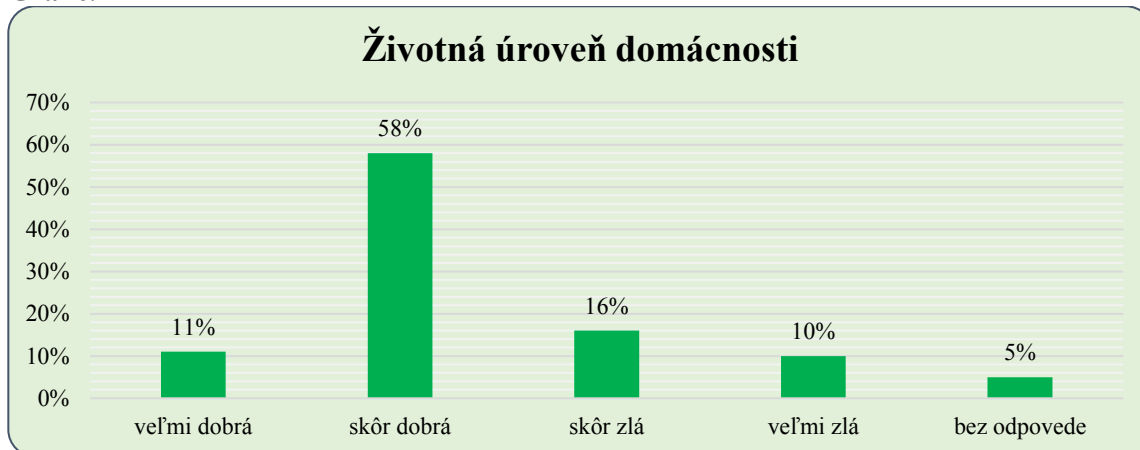
Zdroj: Vlastné zdroje

12. Ako by ste ohodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti?

Respondenti pri hodnotení životnej úrovne uvádzali prevažne kladné hodnotenie ich životnej úrovne. Percentuálne zobrazenie je znázornené v grafe č. 12.

Graf č. 12

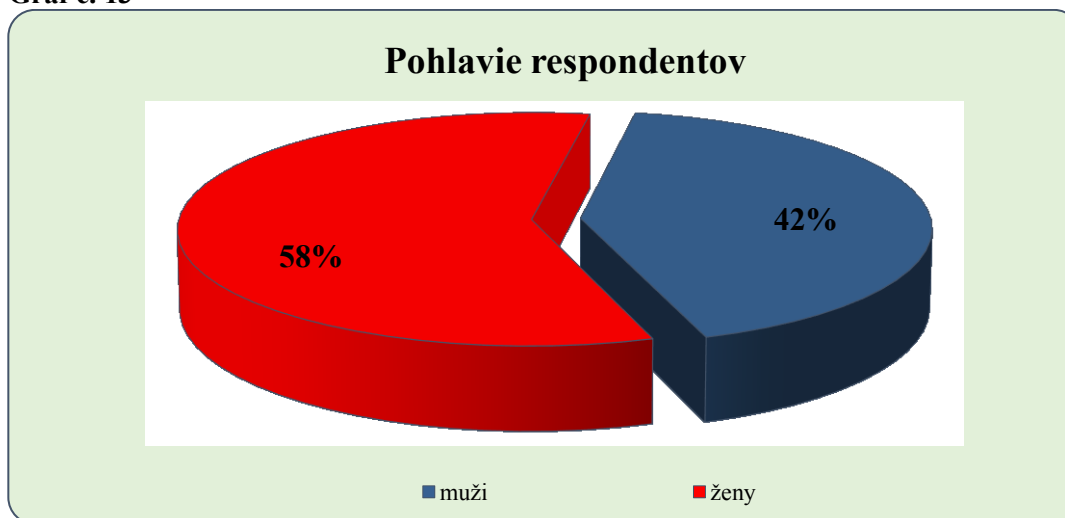

Zdroj: Vlastné zdroje

Otázka č. 13. Ste muž alebo žena ?

Väčšina respondentov boli ženy. Tvorili 58% celkovo opýtaných a muži 42%.

Graf č. 13

Zdroj: Vlastné zdroje

V rámci dotazníka dostali respondenti priestor na vyjadrenie prípadných podnetov, postrehov, námetov v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Najčastejšie občania uvádzali problém s umiestnením seniorov do verejných zariadení sociálnych služieb.

P R Í L O H A :

D o t a z n í k
pre vypracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb.

Vážený prijímateľ sociálnych služieb,

Obec Slovinky pripravuje aktualizáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Slovinky, preto sa na Vás obracia so žiadosťou o spoluprácu. Vyplnením dotazníka sa nielenže zapojíte do samotného procesu komunitného plánovania, ale s Vašou pomocou tak dokážeme najúčinnnejšie zistiť nedostatky v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, najefektívnejšie určiť potreby občanov v oblasti poskytovania sociálnych služieb a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v obci Slovinky.

Dotazníkový prieskum je anonymný a získané údaje z vyplnených dotazníkov budú použité výlučne pre potreby aktualizácie a spracovania Komunitného plánu sociálnych služieb obce Slovinky do roku 2020..

1. Ako dlho žijete v obci Slovinky?

- ☐ menej ako 5 rokov ☐ viac ako 30 rokov
☐ 5 – 15 rokov ☐ iné
☐ 16 – 30 rokov

2. Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej forme sociálnych služieb ?

- ☐ obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
☐ kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
☐ získam informácie z internetu
☐ opýtam sa na úradoch
☐ neviem, doteraz som sa s takou situáciou nestretol/a

3. Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena Vašej rodiny ?

- ☐ snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
☐ využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí
☐ spoľahol/a by som sa na pomoc inštitúcií
☐ iné /vypíšte/
☐ neviem

4. Prosíme, označte všetky soc. služby, ktoré by ste využili Vy alebo Vám blízka osoba ak by boli registrované a prevádzkované v našej obci ?

- ☐ poradenstvo
☐ klub mládeže
☐ klub dôchodcov
☐ služby pre seniorov – jedáleň, opatrovateľská služba, ZPS ...
☐ služby pre osoby so zdravotným postihnutím – denný stacionár,
prepravná služba ...
☐ iná /vypíšte/

5. Kto využíva danú službu ?

- ☐ senior
☐ dieťa so zdravotným postihnutím
☐ osoba so zdravotným postihnutím
☐ dlhodobo choré dieťa
☐ dlhodobo chorý dospelý
☐ osoba ohrozená závislosťou
☐ človek v nepriaznivej životnej situácii /
strata bývania, domáce násilie ...
☐ nezamestnaný/á
☐ iná odpoveď

6. Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti ?

/max. 4 odpovede/

☐ rodiny s malými deťmi	☐ občania v prechodnej sociálnej kríze
☐ rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím	☐ neprispôsobiví občania
☐ deti a mládež	☐ nezamestnaní
☐ seniori	☐ etnické menšiny
☐ osoby so zdravotným postihnutím	
☐ dlhodobo chorý	
☐ osoby ohrozené závislosťou	

7. Na ktoré oblasti pomoci by sa malo obec v budúcnosti viac zamerať ? /max 3 odpovede./

- ☐ rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
- ☐ osobná asistencia, opatrovateľská služba
- ☐ služby pre seniorov – jedáleň, ZPS
- ☐ služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služba
- ☐ starostlivosť o osoby ohrozené závislosťou
- ☐ iné

Štatistické otázky

8. Aké je zloženie Vašej domácnosti ?

☐ jednotlivec	☐ obaja rodičia s dieťaťom
☐ jeden rodič s dieťaťom	☐ manželia bez detí
☐ viacgeneračná domácnosť	☐ iný typ

9. Aké je Vaše zamestnanie ?

☐ zamestnanec	☐ dôchodca
☐ študent	☐ invalidný dôchodca
☐ podnikateľ	☐ nezamestnaný
☐ bez odpovede.	

10. Koľko máte rokov ?

☐ menej ako 25	☐ 56 – 65
☐ 26 – 35	☐ 66 – 75
☐ 36 – 45	☐ 76 a viac
☐ 46 – 55	☐ bez odpovede

11. Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

☐ základné	☐ vyššia odborná škola
☐ stredné	☐ vysokoškolské
☐ stredné s maturitou	☐ bez odpovede

12. Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti ?

☐ veľmi dobrá	☐ veľmi zlá
☐ skôr dobrá	☐ bez odpovede
☐ skôr zlá	

13. Ste muž alebo žena ?

☐ muž	☐ žena

**Ďakujeme za Váš čas, ktorý ste venovali dotazníku.
Vyplnený dotazník prosím doručte osobne na adresu:
Obecný úrad Slovinky č. 58, 053 40 Slovinky.**